

POZNAJEMY STAROŻYTNY EGIPT W GRUPIE 8

Błękit morza i żółty kolor pustyni, a między nimi pasmo zieleni - to region Afryki Północnej. Pięć leżących tu krajów: Maroko, Algierię, Tunezję, Libię i Egipt łączy podobna historia i zbliżone warunki geograficzne. Na wybrzeżu łagodny klimat pozwala na uprawę pszenicy oraz owoców cytrusowych, ale w głębi lądu króluje dzika i majestatyczna Sahara, największa pustynia świata.

W Starożytnym Egipcie rządili kiedyś faraonowie, którzy nakazali wznosić gigantyczne, kamienne piramidy. Tysiące robotników i niewolników przewoziło na

tratwach rzeką Nil miliony kamiennych bloków, które następnie wciągano na górę za pomocą drewnianych wałków. Te niezwykle pomniki miały być grobowcami władców, których ciała po śmierci mumifikowano, czyli robiono z nich pięknie ozdobione mumie. Egipcjanie wierzyli, że po śmierci dusza człowieka wędruje do miejsca zwanego Królestwem zachodu, jednak, aby tam dotrzeć musi również przetrwać ciało. Stworzyli w tym celu cały system konserwowania zwłok zwany balsamowaniem, zatrzymujący ich rozkład. Był on

bardzo drogi i pracochłonny, dlatego tylko nieliczni i najbogatsi mogli sobie na to pozwolić. Mumie umieszczane były w sarkofagach dekorowanych złotem i kamieniami półszlachetnymi. Mumie składano następnie w kamiennych sarkofagach razem z różnymi przedmiotami, które mogłyby się przydać w „nowym” życiu. Do dziś otacza je duch tajemnicy. Czy wiecie jak nazywa się kształt piramidy? To ostrosłup prawidłowy o podstawie czworokąta. Egipcjanie wierzyli, że zmarły król wspina się po piramidzie do gwiazd lub boga słońca Re.

W czasach faraonów nie posługiwano się takim samym pismem jak teraz, stosowano hieroglify - „święte znaki”. Egipcjanie wierzyli, że umiejętność czytania i pisania jest im dana przez boga mądrości Thota. Pismo egipskie składało się z 700 znaków. Były one używane przez kapłanów i tak zwanych skrybów. Takie pismo obrazkowe spotykamy na podstawach posągów i pomników, ozdabiano nimi ściany grobowców i świątyń. Stosowano je do pisania na starożytnym „papierze” egipskim - papirusie - wytwarzanym przez ściskanie włókien papirusu (rośliny porastającej brzegi Nilu). Do pisania używano czarnego lub czerwonego tuszu oraz zaokrąglonych trzcin. Hieroglify można zapisywać od strony lewej do prawej, od prawej do lewej oraz z góry na dół. Na początku każdemu znakowi odpowiadał określony przedmiot lub pojęcie: kreśląc na przykład oko, skryba mógł mieć na myśli zarówno część ciała człowieka, jak i czynność „widzenia” czy „patrzenia”. W późniejszym okresie każdego znaku używano do określania dźwięku - trochę tak jak litery w naszym alfabecie.

Przedszkolaki przeniosły się w czas starożytny. Zabawiły się w budowniczych: zbudowały własną piramidę. Sporo radości i ... bałaganu było podczas zabawy w mumie.

Wykonaliśmy również mumię z jabłka, był to projekt kilkudniowy.

Do doświadczenia wykorzystaliśmy jabłka, 4 kubeczki jednorazowe, soda oczyszczona, sól, cukier, miarka kuchenna, waga.

Jabłko pokrojone na ćwiartki (4 części) włożyliśmy do osobnych kubeczków i każdą z nich zasypaliśmy innym proszkiem (sodą oczyszczoną, solą, cukrem), a czwartą pozostawiliśmy niezasypaną. Kubeczki przykryliśmy spodeczkami, a następnie umieściliśmy w ciemnym, ustronnym miejscu z dala od kaloryfera. Po tygodniu zajrzeliśmy do jabłek, ostrożnie wysypaliśmy z kubków sól, cukier i sodę oczyszczoną.

Dzieci zaobserwowały zmiany i wyciągnęły wnioski.

Odpowiedziały na następujące pytania:

Jak wyglądają jabłka? Czy dostrzegasz jakieś różnice? Które jabłko wygląda na mniej zepsute? Które jabłko wygląda na bardziej wyschnięte?

Komentarz: Sól spełniała rolę tak zwanego desykantu, czyli środka wysuszającego. Sól adsorbowała, czyli pochłaniała wodę z jabłka. Bakterie rozwijają się chętniej tam, gdzie jest dużo wilgoci, wysuszenie jabłka utrudniło bakteriom rozmnożenie się, a co za tym idzie, zapobiegło zepsuciu się jabłka. Sól była jednym ze składników, jakich starożytni Egipcjanie używali do przygotowywania mumii. Egipcjanie usuwali z ciała wszystkie organy wewnętrzne, a na ich miejsce wsypywali natron - rzadki minerał, zwany inaczej sodą krystaliczną, który podobnie jak sól kuchenna jest substancją higroskopijną, czyli łatwo wchłaniającą wilgoć. Po około 40 dniach suszenia przy pomocy natronu, ciało szczelnie opakowywano lnianym okryciem namoczone w żywicy, które miało zapobiegać dostawianiu się wilgoci do środka mumii. W dzisiejszych czasach desykanty mają przeróżne zastosowania. Najbardziej popularnym z nich jest silikażel, spotykany właściwie we wszystkich opakowaniach, w których przewozi się sprzęt elektroniczny, ubrania, obuwie itp. Kupując nową odzież możesz się natknąć na małe białe saszetki z angielskim napisem „silica gel”, w których znajduje się ta substancja pochłaniająca wilgoć. Saszetek nie wolno otwierać i należy je niezwłocznie wyrzucić po przyniesieniu do domu, ponieważ silikażel może podrażniać drogi oddechowe, przewód pokarmowy, oczy oraz skórę.

Lucyna Kopek